

А. М. ОЛЕКСІЄНКО, В. Д. СЕВЕРИН

**ОСНОВНІ СКЛАДОВІ В ПРОЕКТУВАННІ ЕКСПОЗИЦІЇ
ТА ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРУ МУЗЕЮ «ХАРКІВЩИНА
У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1941–1945 РОКІВ»
НА МЕМОРІАЛЬНОМУ КОМПЛЕКСІ
«ВИСОТА МАРШАЛА І. С. КОНЄВА»**

Музей «Харківщина у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років» був створений в *сmt* Солоницівка Дергачівського району на виконання рішення сесії обласної ради від 19.08.2003 з метою вшанування подвигу українського народу в боротьбі за свободу і незалежність Батьківщини, на виконання Закону України від 20 квітня 2003 р. «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 р.» Місце спорудження музею обрано не випадково. Саме тут, на командному пункті на висоті 197,3 м, командувачем військ Степового фронту І. С. Конєвим 22.08.1943 було віддано наказ про остаточний наступ з метою визволення Харкова. Відкриття та включення музею до складу об'єктів меморіального комплексу «Висота маршала І. С. Конєва» повинно надати меморіалу завершеності, стане гідним увічненням пам'яті харків'ян, які воювали та віддали життя на фронтах Великої Вітчизняної війни, стали жертвами фашистського терору, загинули в роки гітлерівської окупації 1941–1943 років. Музей вшануватиме пам'ять радянських воїнів, які загинули у важких оборонних і наступальних операціях на території Харківщини, а також партизанів і підпільників області.

Означення особливих рис в проектних рішеннях експозиції та дизайну інтер'єру музею. Основу проектного рішення складають принципи та підходи, які закладені у науковій концепції, що була затверджена на засіданні науково-методичної ради Харківського історичного музею 25.02.2004. Головна ідея експозиції — відтворення музейними засобами подій Великої Вітчизняної війни як найбільшої трагедії і найвеличнішого подвигу в ім'я майбутнього, що був здійснений у найжорстокішій з усіх воєн людства.

Події 1941–1945 років на Харківщині неодноразово підтверджували такий висновок, а людські втрати області переконують, що Перемога була здобута дійсно дорогою ціною.

Створення музею спирається на найважливіші принципи методології - принципи історизму та об'єктивності. Експозиція має творчо розвинути підходи, що апробовані у процесі створення та експонування стаціонарної виставки «Харків 1941–1945», до яких належить:

- насиченість експозиційним матеріалом;
- уникнення зайвої політизації;
- емоційність і художня образність;
- заохочення відвідувачів до самостійного мислення;
- узагальнення та аналіз фактів, викладених у матеріалах експозиції музею.

Музей «Харківщина у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років» є першим та єдиним в Харківській області закладом музейного типу, будівля якого споруджена за спеціальним проектом архітектора О. В. Ткаченко, що відповідає умовам експонування та охорони предметів Державного музейного фонду України та уможливує вільне відвідування музею інвалідами завдяки втіленню сучасних принципів безбар'єрної архітектури. Автори розробки проекту експозиції та дизайну залів музею художники-дизайнери: А. М. Олексієнко, В. Д. Северин, Ю. О. Тітінюк, Ю. М. Шкодовський.

Проект виконаний у відповідності з вимогами головної ідеї, тематичного плану та хронологічних рамок експозиції, який розробив колектив харківського історичного музею, а також на основі проекту-концепції, який був прийнятий 27 травня 2004 року. Проект складається з 40 аркушів розміром 80 x 80 см, виконаний в комп'ютерній графіці, концепції, 10 макетів залів та 40 аркушів конструктивних креслень. Образно-художнє рішення експозиції музею та інтер'єру залів підпорядковане головній задумці — це вирішення усіх залів як емоційно напружена, хвилююча, документальна вистава. В цій виставі музейні матеріали, елементи дизайнерського оформлення повинні сприйматися на тлі різних звукових ефектів та музики воєнних років, з активним застосуванням відео ряду, які представлені у вигляді статичних та динамічних проєкцій за допомогою мультимедіатехніки, що розташована в кожній залі. При різному тематичному рішенні кожної зали визначена єдина пластично-композиційна

структура ансамблю через систему екранів. При цьому композиційні системи сприймаються як образ «сторінок війни», «сторінок історії». Характерною рисою проекту є активне застосування сучасного освітлювального обладнання. Одним з головних образних елементів є пластика стель, які мають особисту формотворчу систему в кожній залі.

Розроблений проект експозиції та дизайн інтер'єру музею, розроблений на основі наукової концепції, історико-тематичного плану, має особливі художньо-образні риси, відповідає сучасним вимогам експозиційного мистецтва. Враховуючи відсутність у базовому закладі постійної експозиції з історії Харківщини передвоєнного і післявоєнного періодів, експозиція має розкривати головний зміст найважливіших процесів і подій зазначених часів. Це сприятиме кращому розумінню подій Великої Вітчизняної війни та органічно пов'язуватиме минуле з сучасністю. Належний обсяг експозиційних площ уможливають експонування значної кількості музейних предметів, що не експонувалися раніше взагалі.

Перспективи розвитку музею:

- поглиблення змісту експозиції шляхом нових досліджень та музейних надходжень;
- вдосконалення технічними засобами експозиції з апробацією найсучасніших аудіовізуальних технологій.